

1. Ha a kamatláb az első évben $p\%$ volt, akkor

$$300\,000 \left(1 + \frac{p}{100}\right) \left(1 + \frac{p-3}{100}\right) = 386\,400, \quad 30(100+p)(100+p-3) = 30 \cdot 12\,880, \quad p^2 - 197p - 3180 = 0,$$

$p_1 = 15$ ($p_2 = -212$). A kamatláb az első évben 15%-os volt.

2. Vegyük fel egy egyenesen az A és P pontokat ($AP = 9$ egység) és az egyenestől 4,5 egység távolságra haladó (egyik) párhuzamos egyenest, majd ezen az egyenesen a megfelelő D pontot ($AD \perp AP$).

A B pont a P ponttól 6 egység távolságra van az AP egyenesen. Két ilyen B pont van, B_1 és B_2 , $AB_2 = 9 + 6 = 15$ egység, $AB_1 = 9 - 6 = 3$ egység. Így két C és két Q pont van, C_1 és C_2 , valamint Q_1 és Q_2 .

Az APQ_1 és a DC_1P , illetve az APQ_2 és a DC_2P háromszögek hasonlóak. Ha a Q_1 , illetve a Q_2 pont távolsága az AB_1 , illetve AB_2 egyenestől d_1 , illetve d_2 , akkor

$$d_1 = 9 \cdot \frac{4,5}{15} = 2,7 \text{ egység,} \quad \text{illetve} \quad d_2 = 9 \cdot \frac{4,5}{3} = 13,5 \text{ egység.}$$

3. A feltételekből adódik, hogy α és β hegyesszögek. A szinusztétel alkalmazásával

$$\frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} \cdot \frac{\cos \beta}{\sin \beta} = \frac{\sin^2 \alpha}{\sin^2 \beta},$$

ahonnan $\sin 2\alpha = \sin 2\beta$, azaz $2\alpha = 2\beta + 2k\pi$ vagy $2\alpha + 2\beta = \pi + 2k\pi$, tehát $\alpha = \beta$ vagy $\alpha + \beta = \frac{\pi}{2}$. Az első esetben $b = a$, a másodikban $b = \sqrt{c^2 - a^2}$.

4. A lefedetlen terület akkor a legnagyobb, ha a lefedett terület a legkisebb. Az AP és BP szakaszok hosszának az összege $2a$; az egyik legyen $a - x$, a másik $a + x$, ahol $0 \leq x < a$.

A lefedett terület: $T(x) = (a - x)^2 + (a + x)^2 = 2x^2 + 2a^2$, ahol $0 \leq x < a$.

T akkor a legkisebb, ha $x = 0$, P az AB szakasz felezőpontja. A lefedetlen terület legnagyobb értéke innen $4a^2 - 2a^2 = 2a^2$ területegység.

5. Mivel $\cos^2 x = 1 - \sin^2 x$ és $\sin^2 x = |\sin x|^2$, azért $4 \cdot |\sin x|^2 + 8|\sin x| - 5 \geq 0$, azaz

$$4 \left(|\sin x| - \frac{1}{2} \right) \left(|\sin x| + \frac{5}{2} \right) \geq 0.$$

$|\sin x| + \frac{5}{2} > 0$ minden valós x -re, tehát a feltétel $|\sin x| \geq \frac{1}{2}$, azaz $\sin x \geq \frac{1}{2}$ vagy $\sin x \leq -\frac{1}{2}$. Az egyenlőtlenség a

$$\frac{\pi}{6} + k\pi \leq x \leq \frac{5\pi}{6} + k\pi, \quad k \in \mathbf{Z}$$

valós számokra teljesül.

6. Az adott egyenessel párhuzamos egyenesek egyenlete $3x + 4y + k = 0$ ($k \in \mathbf{R}$). Ezek közül keressük azokat, amelyekre

$$2 = \frac{|3 \cdot (-1) + 4 \cdot 2 + k|}{\sqrt{3^2 + 4^2}} = \frac{|k + 5|}{\sqrt{25}}.$$

Innen $10 = |k + 5|$, azaz $k + 5 = 10$ vagy $k + 5 = -10$, $k = 5$ vagy $k = -15$. A feltételeknek a $3x + 4y + 5 = 0$ és a $3x + 4y - 15 = 0$ egyenletű egyenesek felelnek meg.

(Azokat az egyeneseket keressük, amelyek érintik az $(x+1)^2 - (y-2)^2 = 4$ egyenletű kört is. Így a k értékét diszkrimináns feltétellel is megkaphatjuk. A feladat a szerkesztés menetének számítással való követése révén is megoldható.)

7. Ismeretes, hogy ha $A > 0$ és $B > 0$, akkor $A + B \geq 2\sqrt{AB}$, és az egyenlőség pontosan akkor teljesül, ha $A = B$. Ennek és az $x \mapsto \log_2 x$ függvény szigorú monoton növekedésének alkalmazásával

$$\log_2 \left(\cos^2(xy) + \frac{1}{4\cos^2(xy)} \right) \geq \log_2 \left(2 \cdot \sqrt{\frac{1}{4}} \right) = \log_2 1 = 0.$$

Mivel $-\left(y - \frac{1}{2}\right)^2 \leq 0$, azért azok az $(x; y)$ számpárok a megoldások, amelyekre

$$\cos^2(xy) = \frac{1}{4\cos^2(xy)} \quad \text{és} \quad y = \frac{1}{2}.$$

Innen $\cos^4 \frac{x}{2} = \frac{1}{4}$, $\cos^2 \frac{x}{2} = \frac{1}{2}$, $\frac{1 + \cos x}{2} = \frac{1}{2}$, $\cos x = 0$.

A megoldások: $x_k = \frac{\pi}{2} + k\pi$, $y_k = \frac{1}{2}$, $k \in \mathbf{Z}$.

8. Mivel $3^x > 0$ minden valós x -re, azért – azonos átalakításokkal és rendezéssel –

$$(a - 9) \cdot (3^x)^2 - 2a \cdot 3^x + a = 0.$$

Ha $a = 9$, akkor $3^x = \frac{1}{2}$, $x_0 = \log_3 \frac{1}{2}$.

Ha $a \neq 9$, akkor a (3^x) -re másodfokú egyenlet diszkriminánsa:

$$D = 4a^2 - 4a(a - 9) = 36a.$$

Így, ha $a < 0$, akkor nincs megoldás, ha $a \geq 0$, akkor *lehet* megoldás.

Ha $a \geq 0$, akkor $a = (\sqrt{a})^2$, így $3^x = \frac{2a \pm 6\sqrt{a}}{2(a - 9)}$. Azonos átalakításokkal

$$\frac{2a \pm 6\sqrt{a}}{2(a - 9)} = \frac{2\sqrt{a}(\sqrt{a} \pm 3)}{2(\sqrt{a} - 3)(\sqrt{a} + 3)},$$

tehát $3^x = \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} + 3}$ vagy $3^x = \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} - 3}$.

Mivel $3^x > 0$, azért $a = 0$ esetén nincs megoldás;

az $x_1 = \log_3 \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} + 3}$ akkor megoldás, ha $a > 0$ és $a \neq 9$,

az $x_2 = \log_3 \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} - 3}$ akkor megoldás, ha $a > 9$.

Így, ha $a \leq 0$, akkor nincs megoldás; ha $0 < a < 9$ vagy $a = 9$, akkor egy megoldás van, x_1 , illetve x_0 ; ha $a > 9$, akkor két megoldás van, x_1 és x_2 .

Rábai Imre